

І РЕЧЬ

(Произнесена въ заседанието на 29 юлий 1927 г.)

Г. г. народни представители!

Никога не съмъ билъ съ едно по-голѣмо чувство на — не мога да намѣря даже термина — противна воля, отколкото при това изложение, което трѣбва да направя предъ Народното събрание по така нареченото дѣло Деклозиеръ.

Преди всичко, криво или право, то възбужда отъ отдавна време извънредно много тълкувания, извънредно много агитации. То създаде настроения отъ партиенъ и политически характеръ, които се експлоатираха преди десетина години, които, за голѣмо съжаление, продължаватъ да се експлоатиратъ и до день днешенъ. И сега, когато българската държава се вижда поставена предъ единъ свършенъ фактъ, пакъ продължава използването на това дѣло за партийни цели. И отъ самото начало на изложението азъ бихъ могълъ да се спра само върху точно определени факти, бихъ могълъ да се задоволя само съ констатиране създаденото положение, да прочета решението на арбитражния съдъ и да направя едно заявление, че за българската държава, предъ видъ категоричността на това решение, не остава нищо друго, освенъ да му се подчини, да го изпълни и следъ туй да търси начини и възможности — както азъ съмъ ги потърсилъ чрезъ настоящия законопроектъ — да покрие загубитѣ, които се причиняватъ на държавното съкровище съ това плащане. Обаче, както казахъ, предъ видъ на постоянното и непрекъснатото раздухване на това дѣло, на използване по различни начини и въ различенъ смисълъ известното вече почти на всѣкиго име Деклозиеръ — едни да считатъ, че Деклозиеръ е представител на нѣкоя държава, други да мислятъ, че е нѣщо кой знае какво, обаче, и въ двата случая да нѣматъ понятие за действителния характеръ на това дѣло — предъ видъ, казвамъ, на това използване на тая така нещастно създадена популярностъ на това име, азъ се виждамъ принуденъ да се върна малко къмъ предисторията на това дѣло, за да обясня на народното представи-